GASETA DE LES ARTS

1.er MAIG 1925 — DIRECTOR: JOAQUIM FOLCH I TORRES — Any II. – Núm. 24

El nou casal del Foment de les Arts Decoratives

El dia 19 d'abril va inaugurar-se el nou Casal del Foment de les Arts Decoratives, installat al carrer de la Pietat, en un edifici propietat del Capítol Catedral, que ha sigut amorosament restaurat i decorat amb digna sumptuositat.

De la festa la premsa diària n'ha donat notícia. El Foment es veié acompanyat d'una representació nodridíssima de les societats artístiques de Barcelona. El Secretari, en Víctor Oliva, llegí una bella memòria explicant com s'ha portat a terme l'obra i donant interessants detalls de l'edifici restaurat, referint-se també a com la restauració i l'amoblament de la casa ha sigut fet mercès a l'aportació de materials i objectes per part de tots els socis.

El Foment havia encomanat el discurs inaugural al nostre amic en Joaquim Folch i Torres, Director dels Museus d'Art i Arqueologia de la ciutat i de la nostra GASETA DE LES ARTS. A precs de molts dels nombrosos assistents a l'acte, reproduïm el parlament del nostre amic, l'elogi del qual no escauria a nosaltres el fer-lo.

La GASETA DE LES ARTS, celebrant la inauguració del nou Casal del Foment, es complau en reproduir en aquestes pàgines una sèrie de vistes de les sales de l'entitat, que donen una bella idea del què és la nova instal·lació del Foment, la qual fa verament honor a Barcelona. Ella estem segurs que correspondrà a la nova etapa d'activitats del Foment, que s'inicia amb la concorrència corporativa a l'Exposició Internacional d'Arts Decoratives de París.

El nou casal del Foment de les Arts Decoratives. Un aspecte de la Sala de Biblioteca. (*Cl. Vidal Ventosa.*)

Discurs inaugural del nou Casal del Foment de les Arts Decoratives

Senyores i senyors:

Molt gran honor m'heu fet en haver-me triat per a ésser el qui parli en aquesta hora. Aquesta és pel Foment de les Arts Decoratives una hora molt solemne, i en les hores solemnes, el qui parla ha de tornar paraules i concretar en mots els pensaments i els sentiments que a tots ens van per dintre. Com en les grans festes de la casa, a taula... Quan es diu a un que parli, se li fa la comanda implícita de dir el que tots senten i pensen, car els pensaments i els sentiments són un germen de vida dins la nostra entranya espiritual, que gravita fins a pendre cos, fins a encarnar-se en la musica misteriosa de la paraula.

D'aquest connubi del pensament i la paraula neix l'oració, on ens cal retrobar la imatge viva i duradora d'aquell, apte per a subsistir en l'esfera humana, capaç de perpetuar-se en aquest món, més enllà de nosaltres, damunt la pedra dura, o en els rengles minúsculs de les lletres que són fetes per a viure la història... Jo bé voldria, doncs, trobar els mots i recollir el vostre sentiment i el vostre pensament en aquesta diada, i endreçant-los en forma, anar-vos-els dient un a un, perquè els reconeguéssiu com a vostres. No sé si sabré fer-ho.

Comencem per mirar primer que tot quina és la raó de la nostra germandat. La raó de la nostra germandat ens cal cercar-la pels camins de les coses ideals. Cap llei d'estat ens mana d'estar junts, cap ordre d'interès material ens lliga. La nostra unió no ve tampoc de la pràctica i la comunitat d'un ofici, no. La nostra unió és més alta, perquè ve de la professió d'un culte. Som aquí, cadascú amb la seva vida i les seves eines, venint de molt diversos camins per retre un culte a l'Art, i en això s'assenyala la nostra categoria d'homes d'ideal aglutinats per un culte a l'ideal. Els homes d'ofici, en les passades èpoques, s'uniren altrament. El Col·legi romà i el Gremi medieval tenien el fonament de la llur estructura corporativa en els vincles que lliguen als homes d'un mateix ofici, com són les conveniències orgàniques del treball o el reconeixement d'aptitud entre els practicants, o la representació de la classe en la vida pública, o la defensa dels drets comuns als reunits. Pel damunt d'aquests vincles que estructuraven els nostres antics gremis, un ideal surava però, com ara el nostre, i és aquell ideal el qui ha fet la seva glòria, estigueu-ne segurs; i és ço que feu la glòria d'aquells gremis, l'únic que ens uneix a nosaltres, dins l'ample llibertat del món modern, en el lliure exercici del treball i en l'assegurança dels drets individuals conquerida per la democràcia. Som units en la llibertat i en l'assegurança dels nostres drets, i la nostra associació no és per tal un castell de defensa ni un racer protectiu, sinó un rusc; un rusc on les abelles hi volen lliures portant quiscuna la mel de les florestes, a la cel·la menuda i transparent. Hi venim pel voler de la nostra natura, on Déu hi va posar la facultat divina de sentir l'Art. De menuts aquesta gràcia ens mena, i és ella qui ens ha triat l'ofici, i ens ha abocat la vida tota a n'ell, i ens ha signat els passos, fins a fer-nos artistes. Lliures com les abelles, amb ales per a volar per espais infinits i no obstant junyits per la dolça amor al rusc, per

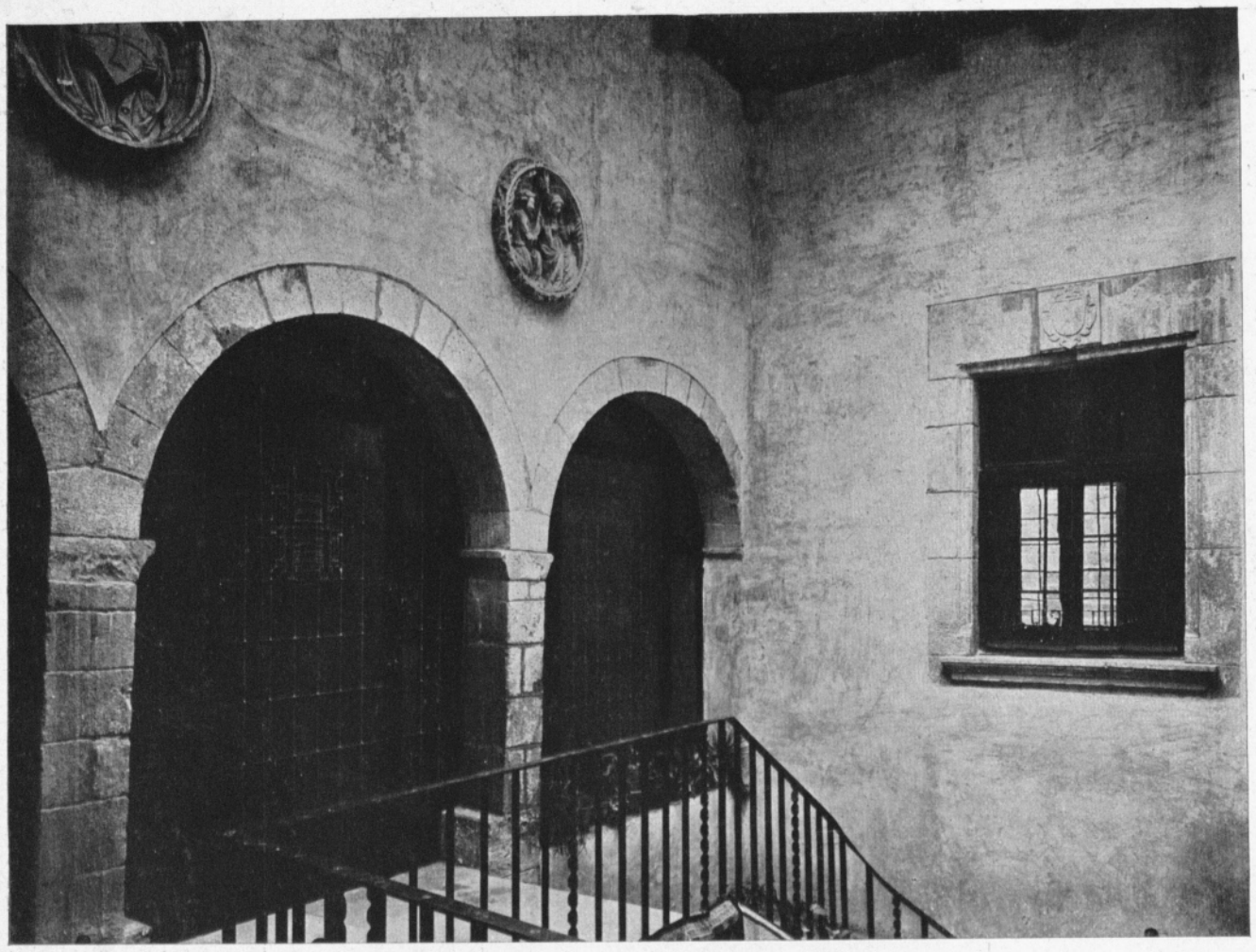

Foment de les Arts Decoratives.—El pati de l'Escala. (*Cl. Vidal Ventosa.*)

la frisança de les libacions amoroses al calze de la flor de la Bellesa. Heu's aquí el que som: un eixam brunzidor entorn del rusc, en mig de la ciutat de Barcelona, floresta de l'amor dels catalans.

***

Parlem ara del perquè de la nostra festa. La nostra festa és perquè estrenem la Casa del Foment. I aquesta casa ho és feta com un rusc, portant-hi cadascú la seva engruna, amb voluntat i afany d'enamorat, amb l'adelerada i instintiva precipitació que posen els ocells a fer-se el niu. L'heu penjat aquest niu en la branca més vella de l'arbre frondosíssim de la nostra ciutat de Barcelona, a l'ombra dels records; allí on les pedres parlen i palpiten amb la frisança lleu de les remembrances, allí on les frondes de la història s'hi feien més espesses; allí on la nostra seu cristiana floria ardida com un noble rebrot, eixit amb vigoria de les arrels corcades del temple al déu pagà. Veïns de les ruïnes, els capitells corintis del temple d'Hèrcol gallardegen encara damunt el fust, aquí, en el noble casal del Centre Excursionista, i ens fan una ombra noble. Les gàrgoles ploroses us miren des de d'alt de les agulles pul·lular ací baix; elles, que han vist la història com passava; elles, que vestides de molces seculars es recorden encara d'aquells antecessors vostres que formiguejaven arreu per les bastides, esculpint capitells i cloent voltes en la preciosa Seu. Elles, que veieren pasar als humils escultors plegant de l'obra i esguardaren sota l'antiga llum dels segles medievals, els picapedrers polir les pedres; elles, que veien arribar les colles d'alemanys escultors i tallistes que brodaren el chor de filigranes, i a Mestre Vermejo, l'andalús, pintant el retaulet de l'Ardiaca, i a Jaume Huguet descarregant a la porta el retaule daurat dels Cabrera, i a en Lluís Dalmau, el misteriós Lluís Dalmau de qui cerquem adelerats els rastres...

Aquí heu vingut com qui retorna a casa i recobra un lloc perdut que li fou propi, com qui s'afanya a reconquerir el teulat de la vella casa pairal enteixinat de records. Aquí us poseu entroncant la vostra vida nova a la vida antiga, empeltant la branca del nostre ésser novell a la soca robusta del passat; volent que la sang d'ahir es transfongui en vosaltres, volent ésser una continuació gloriosa de l'ahir gloriós, infiltrant suc de història en vostres venes i amor del passat en vostre cor, i or de pedra vella en vostres ulls... O sí, nobles artistes del Foment! feu bé de celebrar aquesta festa; feu bé d'omplir les cambres de la casa nova de recordances velles. Que l'esperit pretèrit hi convisqui amb vosaltres. Decoreu vostres murs amb pàtines evocadores; catifeu els trespols amb molses seculars, pengeu vora els portals cortines de remembrances i abraceu-vos al temps vell, que d'allí vénen en misterioses correnties les saves immortals de la tradició, d'on han d'eixir airoses les molsudes brotades del temps nou.

***

Som la carn de la història, i la nostra més alta ambició d'artistes deu ésser la de poguer-nos dir continuadors de la història de l'art. La nostra professió ens ha portat a exercir la funció altíssima de posar la bellesa en les coses de la vida. L'arc per on passem, la demora on vivim, l'atuell d'ús comú; tot l'utillatge de la vida humana, en un mot, per obra nostra es torna una obra d'art.

L'enorme transcendència d'això no cal pas que us la digui, que bé la sabeu prou. La casa i la ciutat, el moble i l'eina, deixen d'ésser obra morta per devenir nous éssers expressius i harmònics, amb els quals convivim i dialoguem espiritualment. La vida de les matèries i els objectes usats per les necessitats humanes són per vosaltres ascendits a una més alta i noble categoria espiritual. El món real s'exalta a lo ideal, per l'acció vostra i es vivifica d'expressions, on actua el misteri de l'art, fecundador d'infinides i benefactores conseqüències d'ordre moral i social.

Jo no intentaré pas penetrar en aquest misteri, damunt el qual el pensament dels homes ha fet llum. Es un fet que palpem. La bellesa en la vida per mitjà de l'acció de l'art, damunt les coses que l'omplenen, sociòlegs, moralistes i pedagogs l'han prou tractada. Jo deixaré de fer-ho perquè aquestes coses no són del meu ofici, i em limitaré a dir-vos amb pocs exemples i arracerant-me en el clos de la història de l'art on jo treballo, com en els inicis de la cultura humana, en part molt important, fou per aquesta virtut de l'art damunt les coses d'ús de l'home que la civilització va obrir els seus camins terra endintre dels barbres.

L'atuell, l'ús i l'eina, son primer molt sovint que la paraula, i en el procés de l'evolució humana, la forma plàstica a precedit a la forma verbal. La perfecció constructiva de l'objecte, ha desvetllat en les ensonyades profunditats de l'ànima primitiva, l'anel primer de la bellesa, i és per la pràctica de l'ofici que s'ha ascendit el graó inicial de l'escala de la cultura.

Quan arriben al Museu els atuells humils de l'home prehistòric excavats en les baumes habitades en les edats primeres, si hom examina, veu com en la terrissa obscura, hi ha encara l'empremta d'un primer afany de beutat. L'eina polida i fina, el collaret gentil de petxinetes trobat entorn d'un crani neolític, senyalen l'existència d'un culte a la bellesa, d'un afany superior als que mouen la vida animal, d'una tècnica en l'exercici de la qual els horit-

Foment de les Arts Decoratives.—Un aspecte de la Sala d'Actes. (*Cl. Vidal Ventosa.*)

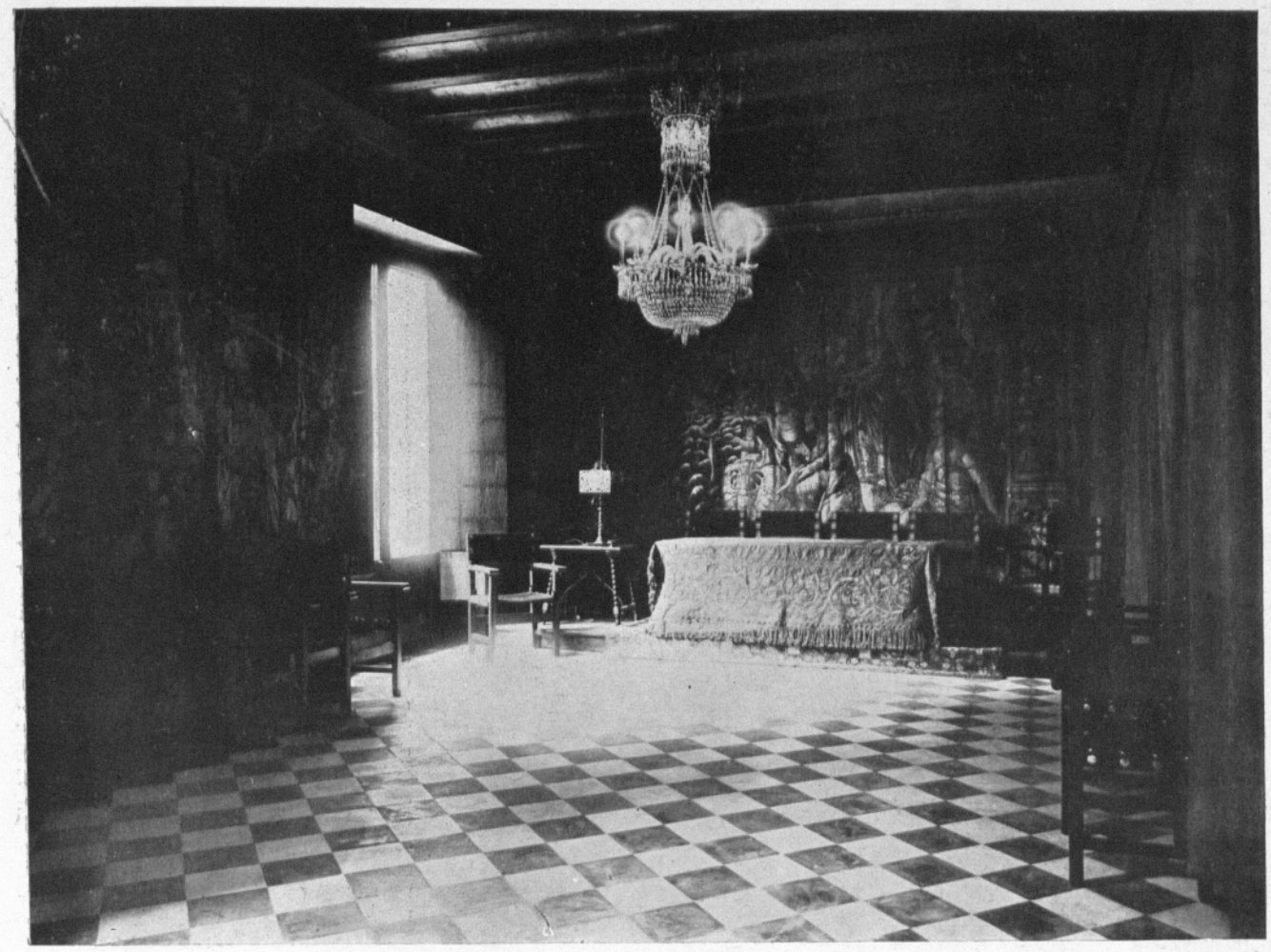

Foment de les Arts Decoratives.—Un aspecte de la Sala d'Actes. (*Cl. Vidal Ventosa.*)

zons del coneixement han obert els primers portells damunt de l'infinit.

Hi ha encara en la lliçó dels objectes antics, obra d'aquells que'ns precediren, un altre ensenyament pel qual es confirma el que dèiem suara. El navegant fenici quan creuava la mar venint de les costes de l'Asia per a obrir els camins del reialme famós de la Tartèsia, duia la seva nau plena d'objectes d'art. La llunyana gent barbre veurien amb els ulls meravellats els joiellets egipcis i les pedres asíries ben gravades, que el marxant estranger extendria en la platja. Els grecs de Focea, quan vingueren a Empúries ho feren igualment. Titus Livius ens diu, que aquests feien comerç amb els hispans, els quals, inhàbils en l'art de navegar s'ha contentaben en poder-los-hi comprar les mercaderies que duien per mar, donant-los a canvi els fruits de la terra. I d'aquestes mercaderies a Empúries, en troben prou els rastres: Bells vasos ateneencs de barnís perfectíssim, onochoes corinties, alabastrons polícroms, bronces i voris, vidres i llantions, que conserven encara tots els encants de la bellesa antiga.

A Atenes, al Ceràmic, els humils terricers no pensarien com el seu vas humil portat a llunyes terres, obria els grans camins de la cultura. El navegant fenici, atent al seu comerç no pensaria com els obrers de Tyr, modestos, en els seus obradors, eren els qui li daven l'eina millor per a les conquestes. El marxant de Cartago, quan recorria els ports de la mediterrània recaptant els bells objectes fabricats pels grans pobles del món antic, per a vendre'ls als bàrbres, potser tampoc ho veia, però era l'art ço que obria els camins, era la perfecció ço que atreia als incultes, era la forma bella i exquisida, la qui desvetllant l'afany de possessió, iniciaba el tracte i establia el comerç i amb ell unia els pobles.

L'objecte creat era l'esqué que encenia la gran foguera de la cultura humana. Vinguts de l'altra banda de la mar, pels camins insegurs de l'aigua blava, la cràtera gentil i el petit ungüentari, eren els bells heralds del gran adveniment. Ells desvatllaven no sols el goig de possessió, sinó l'anel d'imitació, i creaben per ella els estímuls indispensables a tota perfecció i a tot progrés.

Ja veieu doncs, com és de fecondanta l'acció del nostre ofici. D'ella li pervenen les altes dignitats aconseguides a través de la història i les que li son donades avui dia, malgrat i les suposades superioritats que l'academisme vuitcentista atribuï a les arts que'n diuen pures. Aquesta dignitat peró ens obliga a una màxima exigència amb nosaltres mateixos, a una amorosa aplicació al nostre treball, a sentir en el nostre esperit el pes de la nostra responsabilitat social, pensant en l'avenir que espera amb els seus grans ulls oberts, el mirar les obres que fèm ara.

* * *

I ara que ja hem dit el perqué som tots junts i el perqué de la festa d'avui i hem dit també quina és la missió del nostre ofici, permeteu que en nom vostre en aquest dia, des de aquest cap de taula, brindi pels nostres morts.

Dels nostres morts, en les fredes osseres, no queda ja ni rastre dels seus cossos. Pero ells vieuen en l'obra que deixaren. Els nostres morts son aquells que ara us deia, que les gàrgoles de la Seu havien vist formiguejar en aquest barri de la Barcelona medieval. Son aquells que en el silenci dels obradors humils decoraren el retaule i esculpiren el sant i forjaren la reixa. Son aquells que bastiren el temple i modelaren les imatges serenes dels portals i els capitells dels claustres. Son els paletes i els fusters, els manyans i els pintors, els freners i els llibreters, els argenters i els dauradors, els velers i els terricers de la nostra antiga Catalunya. Aquests són els nostres: aquells que deixaren un batec del seu cor palpitant en la matèria morta. Aquells que de les pedres de la muntanya informe, en feren la Catedral, i de la fusta de l'arbre en tallaren la imatge santa i dels colors posats en harmonia en feren el retaule i de la terra obscura el vas i de la seda i l'or el bell brocat, i del ferro insensible els lliris colltorçats, del canalobre i de l'or de la mina la radiant custòdia o el joiellet gentil. J. Folch i Torres.

(*Seguirà.*)

Foment de les Arts Decoratives.—Sala de conversa. (*Cl. Vidal Ventosa.*)

Borrell Nicolau.—Retrat d'Amazona (bronze).

Santiago Marco

Senyalem amb aquest nom, l'home qui des de la Presidència del Foment de les Arts Decoratives, s'ha revelat un noble iniciador de belles i nobles empreses d'art, i un home d'acció tant assenyat, voluntariós i prudent com entusiasta.

Uneix a n'aquestes aptituds les d'ésser un dels nostres millors artistes decoradors, el nom del qual va unit a moltes de les més importants obres d'art sumptuari que's realitzen a Barcelona. La seva cultura extensa, el seu gust refinadíssim, la seva inspiració abundosa, ha consagrat els seus prestigis d'artista.

La nova vida que el Foment de les Arts Decoratives ha pres d'ençà de la seva Presidència, han basat els seus prestigis d'home d'acció. La Secció de la Llar Humil a l'Exposició del Moble on el Foment triomfà, la seva actuació des de la Junta de l'Exposició referida, els seus esforços d'ara per la consecució de l'Exposició dels artistes nostres a París, aplegats sota el nom de l'entitat que presideix, son triomfs que l'entitat deu al seu President i a la Junta que'l secunda amb tant d'entusiasme, composta de personalitats d'alt relleu dins el món dels Bells Oficis.

El caliu que encengueren a la casa del Foment els il·lustres Presidents que precediren a l'actual, ha pres i s'ha convertit en bella flama. Agraïm-ho a n'ells i a n'En Santiago Marco, digne successor d'aquells, que ha portat l'obra per ells fundada i sostinguda, a la puixança actual.

Flama.

L'escultor Borrell Nicolau

Entre els escultors de la jove generació, en Borrell Nicolau s'hi ha fet un nom. El seu esperit inquiet i recercador, ha sentit l'embat de les corrents del dia i sense perdre mai el caràcter marcadíssim d'un sentit personal que distingeix arreu les seves obres, a través d'elles hi advertim el moviment d'oscil·lació de tot artista que cerca el centre on apunten la seva voluntat i el seu temperament.

Aquesta recerca constant de l'artista l'ha dut a moments de gran encert, i és curiós constatar que'ls moments de major encert que hi ha en l'obra ja extensa d'en Borrell Nicolau, són els retrats escultòrics. L'alexandrinisme característic de la seva ànima, sembla que s'hagi trobat a pler davant el model que la realitat moderna li oferia i ha descobert expressions justes de veritat i de sentiment, en els personatges d'ara, que el seu cisell ha sabut bellament elevar al prestigi i al decorativisme preciós dels retrats hel·lenístics.

Res més encisador certament, que retrobar en les fesomies conegudes de la Barcelona del dia, l'encís d'un sentiment que desapercebut per nosaltres, l'artista ha copsat, fent-ne una obra plàsticament bella. Ni el vel de dignitat antiga, dels seus bronzes patinats, ni certes fineses de cisell que hom diria encaminades a l'augment d'aquests prestigis fan perdre a la fi la consistència de veritat i de caràcter que l'artista sap fer surar d'entre mig d'ells.

Hom no pot pas defugir, enfront dels retrats del nostre estatuaire, el recort magnífic dels retrats grecs del baix temps, on apareix un xic marcida per un excés d'humanisme, la gràcia nua i forta de l'art arcaic, però en aquells relleixos de sensualitat que hi deixa, com un rastre subtil, l'eina primorosa, no hi ha pas menys bellesa que en els altres, mal aquesta sia una bellesa romàntica. Sia dita doncs aquesta comparança en el cas del nostre estatuaire, on el seu temperament sensual, s'ens revela entretingut en la lírica interpretació d'aquest humanisme. Tot i ésser velades per nobles pàtines de cosa antiga, les obres de retrat d'en Borrell Nicolau, carnegen i viuen alhora una vida interior, personal, intensa.

Això no és pas una valor escassa. Judicada des del punt de vista eclèctic en que deu situar-se el comentari crític, independentment d'inclinacions personals cap al classicisme o cap al romanticisme i en quals preferències la moda li juga més que les valors espirituals pures, el nostre públic ha reconegut l'interès de l'obra de l'escultor Borrell en ocasions diverses i el seu nom ha corregut a casa nostra un prestigi merescut que és segur que ha d'afermar-se i augmentar més encara.

Una última recerca apassiona mentrestant al nostre escultor en aquestes hores, i és ella la de la calitat. El seu lirisme, entretingut en les fines harmonies de línies i valors, complagut en l'afiligranatge dels plecs múltiples d'un ropatge

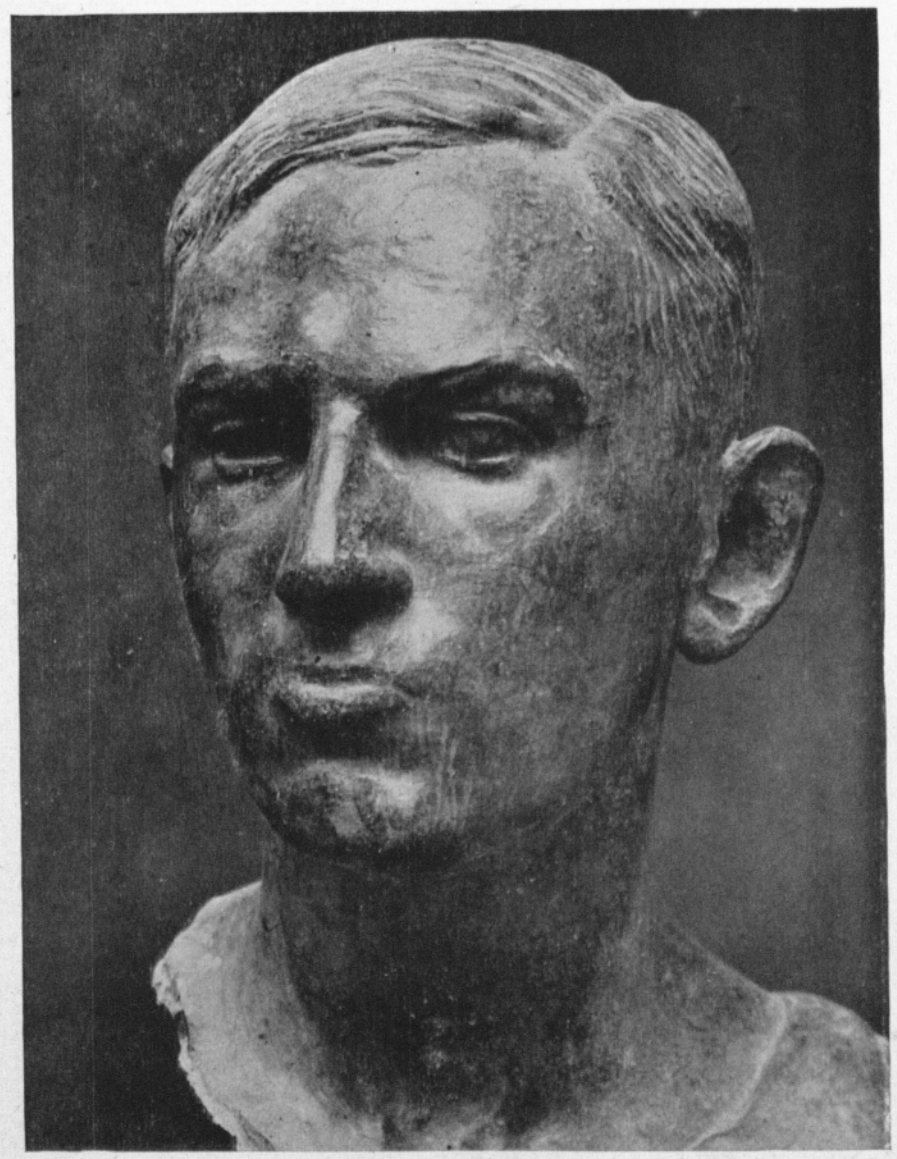

Borrell Nicolau.—Retrat del escriptor Francesc Pujol.

agitat, o d'unes ondulants i harmonioses cabelleres, ha trobat l'estil i ara cerca la calitat. Aquesta que fou la darrera conquesta en la evolució ascendent de l'art grec, no pas turbada fins que Fidas feu palpitar els cossos helens de les Parques del Partenon sota els vels que els cobrien, és ara la noble preocupació del nostre estatuaire, pel que deixen veure les seves obres darreres.

Praxiteles feu parlar a l'ànima a través del cos, i era certament la realitat viva i palpitant d'aquest, l'instrument d'expressió d'aquell excels romàntic de la Grècia antiga. La sensibilitat exquisida del nostre estatuaire darrera aquesta gran conquesta, que és la darrera i la més alta que pot aconseguir la plàstica, acomplirà esperem el triomf definitiu d'en Borrell si prossegueix el camí que inícia en la seva producció darrera.

F.

A propòsit dels «Amics del Museu»

Ja fa alguns anys — era pel febrer de l'any 1912, en les planes de la Fulla Artística de *La Veu de Catalunya*, — en dedicar uns comentaris a unes visites que el Foment de les Arts Decoratives feia al nostre Museu d'Art Nacional, llavors naixent, dèiem que si els nostres artistes — referint-nos als que preferentment conreuen les Arts d'aplicació — s'entregaven a les fàcils suggestions de les Revistes d'Art estrangeres, en lloc de cercar orientacions en el nostre Museu, i per qual motiu havien sigut reptats en les mateixes planes, no devia carregar-se sobre d'ells tota la culpa.

Per a que els estudiosos vagin al Museu, deiem, cal que s'hi sentin poderosament atrets per la pròpia virtualitat d'aquell, i afegiem, entre altres consideracions, que fins llavors el nostre Museu no podia tenir grans atractius, puix estaven cansats de contemplar com les obres capdals de l'Art patri passaven les fronteres a corrua feta; i fèiem ressaltar la necessitat de desvetllar nostre adormit esperit de previsió, per tal d'evitar que es perdés per a nosaltres aquesta part, tan important, del patrimoni nacional, i dèiem:

«I aquesta sí que podria ésser tasca gloriosa pel Foment de les Arts Decoratives i de gran profit per a l'avenir de l'Art patri; la de desvetllar aquest esperit de previsió, fins ens atreviríem a dir, *aquest instint de conservació* que fins ara ha mancat o ha estat dormint; desvetllar-lo creant, organitzant amb entusiasme, amb amor, una Associació d'Amics del Museu, una institució on podrien acoblar-s'hi els aimants entesos de tot lo que és Art, i els que, a més de sentir aquest sant entusiasme, posseeixen els medis materials per a donar-hi expansió profitosa per a tots. I així, amb el petit esforç proporcional de cada individu, es crearia l'esforç poderós que podria fer que no's perdessin per a nosaltres, tantes i tantes obres que sortosament encara ens queden, donant-les al Museu. Llavors no caldria reptar ni atiar per a que el Museu fos concorregut i estudiat, que ell sol, per sa pròpia virtualitat, s'atrauria fins als més indiferents.

»Al Foment de les Arts Decoratives dirigim nostra modesta iniciativa, perque creiem és l'entitat indicada per a iniciar, impulsar i encarrilar obra semblant, obra que tal volta per excés d'optimisme, creiem podria donar fruits de transcendència per a la bona continuació de nostra tradició artística.»

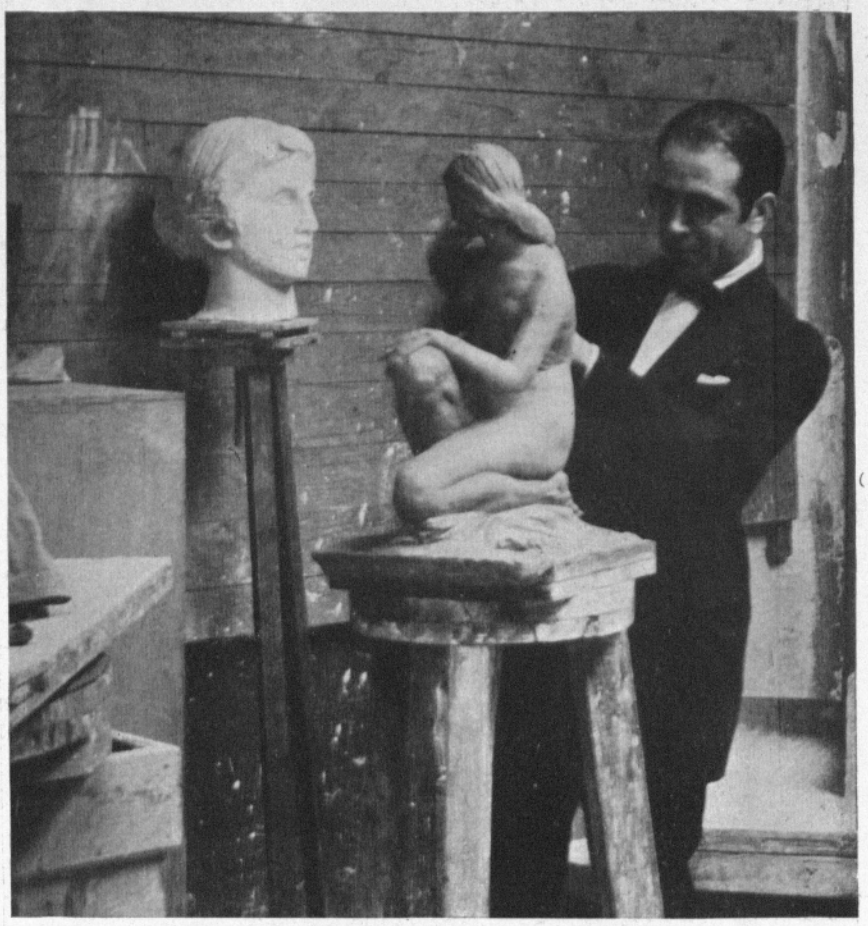

L'escultor Borrell Nicolau.

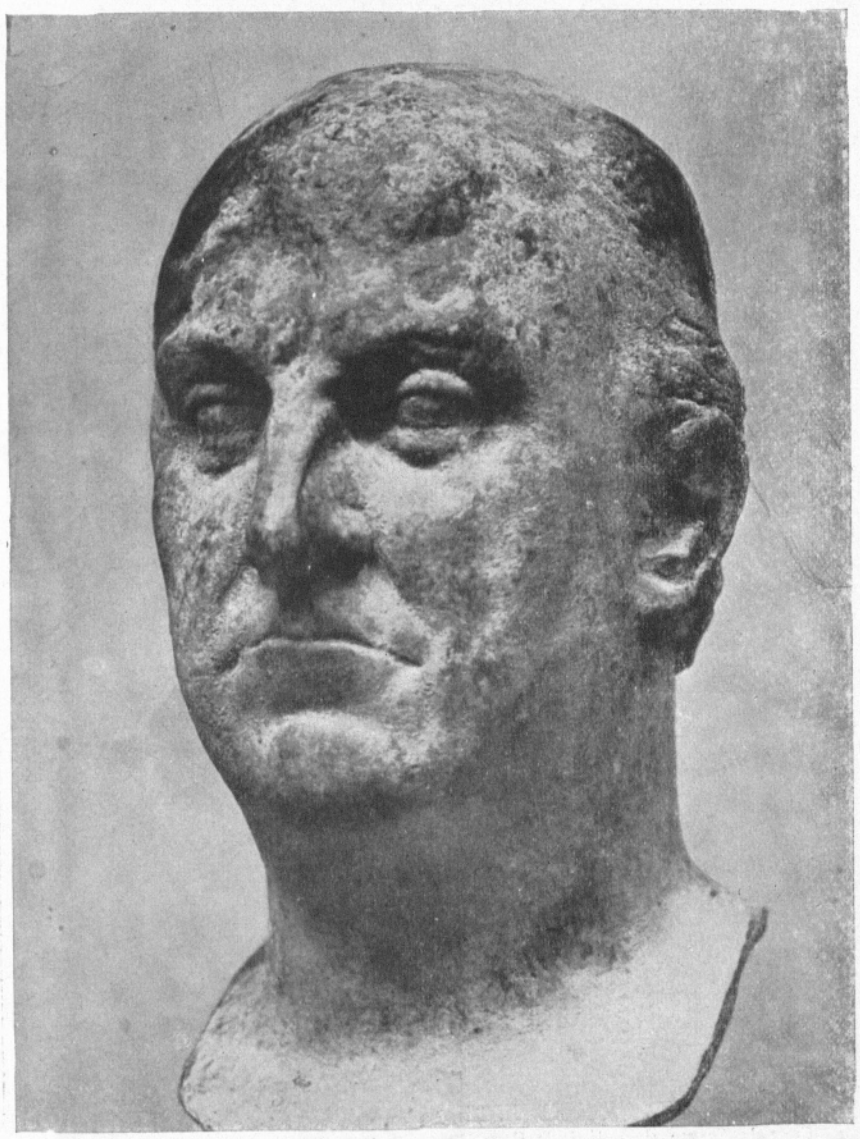

Borrell Nicolau. — Retrat de J. Riera

No retraiem tot això per a demanar patent de la idea; quan d'això parlavem, ja feia anys que, fora de casa, existien importants Associacions com la desitjada; és perque sentim goig creient pot-ser arribat el moment de cristal·litzar una aspiració llarg temps cobejada. La il·lusió ha renascut al trobar tan bellament posada aquesta qüestió en un dels darrers números de la Gaseta de les Arts.

La iniciativa va ésser ben acollida per molts amics nostres, si bé no res no va poguer ésser concretat, segurament perquè no era encara creat l'ambient necessari; fora de dubte que el Foment de les Arts Decoratives, no estaba en aquella època, ni va estar-hi anys després, en condicions d'organitzar una empresa de tanta volada, però avui, quan l'Associació ha crescut considerablement en tots els aspectes, no deuria empendre la creuada, predicant amb l'exemple?

Ara, tan o més que mai, nostres Arts Decoratives estan mediatitzades, desnacionalitzades, com quinze anys enrera, les influències forasteres pesen sobre nostra producció artística; l'Exposició Internacional del Moble de 1923 ho va palesar. La única diferència és que el vent ha saltat de quadrant, ara bufa més de ponent. Ara més que mai, ens és doncs necessari reaccionar. Per arribar a la nacionalització de nostra producció, cal en primer lloc, facilitar l'estudi de lo nostre, i per això no hi ha més que un camí, procurar els mitjans materials d'assegurar-ne la possessió per a el nostre Museu. No depositem els estalvis en el Banc, invertint-los per a que rendeixin un benefici? fem doncs que el Museu vingui a ésser com un Banc on poguem dipositar a perpetuïtat un Actiu d'Art, recollit amb una part del nostre estalvi, amb la seguretat de que els guanys compensaran llargament qualsevol sacrifici per gran que sigui.

No trigaran gaire, amb motiu de la propera «Exposition Internationale des Arts Décoratifs et Industriels Modernes», de París, en compendre, fins els més indiferents, la importància immensa que representa, amb fort desavantatge per a nosaltres, haver descuidat per tant de temps la cura d'aquesta riquesa espiritual que comporta també un gros volum de valors comercials, on per això menys dignes d'atenció.

Sabem l'esforç immens que porten a cap els pobles de més sensibilitat artística, com els de més potència econòmica per a pendre part en aquell gran concurs. Aviat veurem com els que quedaran en millor lloc, artísticament, seran no els que encara volen saltar per sobre de tot, per a crear un Art Nou, sinó que el triomf serà d'aquells que millor hauran sabut depurar llurs tradicions artístiques per tal d'adaptar-les als costums d'ara. Es clar que l'esforç nostre, amb motiu de la dita Exposició, no podrà influir gaire per aconseguir la renovació desitjada; però no serà certament pel fet de pertànyer a un poble numèricament petit, ans serà per no poguer-nos presentar amb una personalitat prou caracteritzada, malgrat posseir una tradició prou remarcable per aconseguir-ho. Qui podrà negar que l'estar privades les primeres generacions de nostre actual renaixement del suggestiu exemple d'un Gran Museu d'Art ben nostre, d'una gran força de suggestió encara que no el considerem més que baix el caire espectacular, ha d'haver fet molt més propicis, tant al públic com als professionals, a la influència pertorbadora de les modes forasteres?

La difusió i vulgarització dels clàssics de la nostra literatura sens dubte crearà un ambient més favorable al

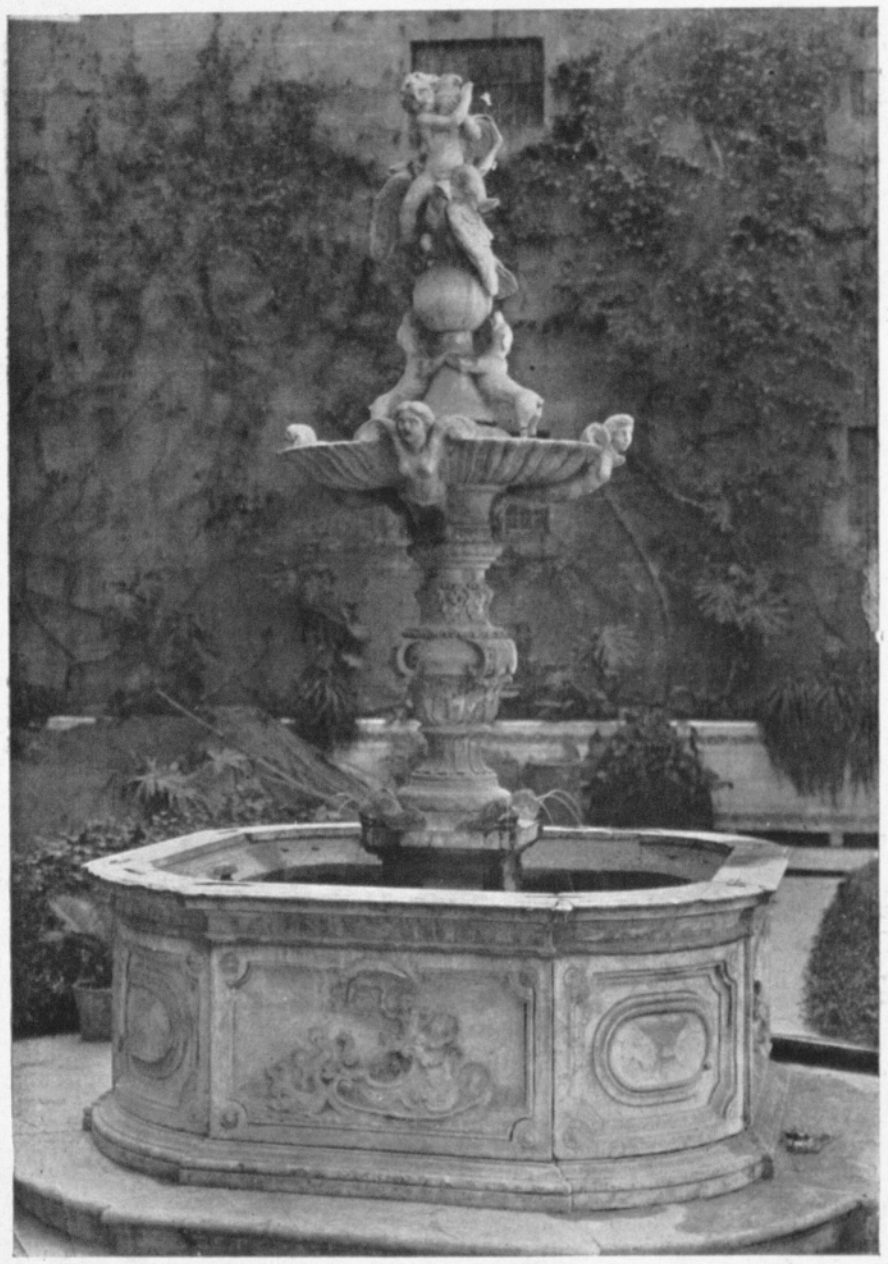

Recons ignorats de Barcelona.—El brollador del jardí de la casa Dalmases al carrer de Montcada.

desenrotllo de la literatura catalana moderna, doncs als ulls del públic no expert — que sempre és el més nombrós — sempre tindrà un major prestigi una literatura que compta una tradició, que mai no tindria si fos acabada de néixer. Doncs així també nostre Art Decoratiu, que també té els seus clàssics, adquiriria un major prestigi als ulls del públic profà el dia que poguéssim reunir, dignament hostatjat, tot l'historial nostre, presentat en bona ordenació i sense solucions de continuïtat.

Ara que tantes iniciatives han de restar adormides, immovilitzant tantes d'energies, que per a manifestar-se necessiten llum viva i llibertat complerta, perquè no esmerçar-ne una part en una obra tan patriòtica com la dels «Amics de Nostre Museu», que ningú no podrà destorbar, malgrat ésser una obra altament constructiva?

JOAN BUSQUETS.

LES EXPOSICIONS

Galeries Dalmau. — Exposa en aquestes Galeries, ocupant dues sales, l'artista Josep Mompou. El to general de la seva exposició és d'una seriositat que bé voldríem per a molts dels esforços artístics que s'ens mostren a les sales d'exposicions d'un cap de l'any a l'altre.

Personalíssim, aquest artista ens dóna en les seves obres una sensació de fibra pictòrica extraordinària i de finíssima sensibilitat que s'ajuda per un esforç entusiasta i conscient.

Cal comptar a Mompou entre els nostres pintors dotats. Per aquesta Exposició mereix els honors de què es consideri a l'artista més que una promesa. El seu gran quadre «Primavera» és un dels més grans esforços pictòrics que s'ha fet d'algun temps ençà, i en ell hi ha troços de pintura de valor definitiu.

Galeries Laietanes.—Exposa Francesc Franquesa una sèrie de paisatges de la Vall d'Aran i de Mallorca. Té aquest artista una visió dels espectacles naturals detallista i concreta, però en ella el conjunt no és perd, sinó que al revés, els seus caràcters generals s'hi accentuen. Força interessant i personal el sentiment dels seus quadres, el seu detallisme, més que un prurit estilístic, s'hi avé d'una manera harmònica i viva.

El notable pintor A. de Ferrater exhibeix una sèrie de paisatges. El seu art augmenta en aquesta darrera etapa, les estimables condicions que la crítica en moltes ocasions li ha reconegut. Dins la tendència anomenada del just medi, Ferrater ens reprodueix amb natural fidelitat els bells espectacles de la naturalesa, sense preocupacions efectistes ni trucs de virtuós.

Els bells jardins antics l'atrauen com espectacle, i sap dir-nos tota la poesia que i ha en ells d'una manera personal i senzilla. Alguns paisatges d'alta muntanya que exposa són verament reeixits i assenyalen un ver ascens del pintor en la seva cursa, tan amorosament seguida.

V. de Soto exposa una sèrie de robes decorades amb nous procediments de tint que revelen un exquisit bon gust i una fantasia d'ornamentista singularíssima i personal que mereix tot elogi.

L'artista eivissenc M. Puget i Viñas exposa una sèrie de pintures que, a part de les valors que tenen com a tals, constitueixen un aplec de dades d'indumentària popular dignes de tota l'atenció dels estudiosos del folklore. Ha fet bé l'artista de donar unes notícies sobre aquests trajos per ell reproduïts, ja que són molt pròpies del caràcter de la seva interessant exposició.

L'escriptor eivissenc i estimat amic nostre en Bartomeu de Rosselló, ha escrit un pròleg al catàleg, on dóna una bella idea de l'activitat i mèrits del distingit pintor eivissenc.

Josep Nuri exposa una sèrie de pintures. Coneixíem belles obres de Nuri dibuixant i ens cal dir que la seva pintura no supera pas aquelles. S'observa en algunes de les composicions una tendència a transformar lo real vers lo decoratiu, que és molt interessant i que potser indica el camí que l'artista té obert al davant de la seva estimable i interessant activitat.

Galeries Areñas. — Exposa el conegut pintor Manuel Pigem una sèrie de pintures sobre temes de paisatges de Banyoles i Santa Pau. Les llisors de l'estany de Banyoles, reflectint els cels polits, la flonjor de les florides esteses de fajol, les diu amb una elegància delicada i tènue, i amb un llenguatge pictòric aquietat i polit.

La pintura d'en Manuel Pigem, poc inquietada amb recerques, ha trobat una manera elegant i suau de dir el seu sentiment de la naturalesa.

Saló de La Pinacoteca. — El distingit pintor R. Alsina Amils exposa una bella sèrie de paisatges dels volts de Barcelona, alguns dels quals revelen una visió del natural penetrant i sincera. Assenyalem els quadres «Tardor» i «Arbres daurats», i sobre tot la nota «Dia plujós».

Demés, exposa altres pintures de Sant Hilari i Tossa de Mar.

Exposició Martí, Garcés, A. Casas Abarca, Joaquim Mir i P. Isern Alié a París. — A la Galeria Balzac de París, es clausura demà una interessant exposició d'obres d'aquests pintors catalans, que ha obtingut un bell succés de públic i de premsa.

Es interessant i lloable que els nostres pintors s'avesin a concórrer a les sales d'exhibició parisenques.

Creu de Terme al jardí de la Casa Rectoral de la Parroquia del Pi. (Carrer del Cardenal Casañas.) (*Cl. Vidal Ventosa.*)

NOTICIARI

El Cafè de la Rambla

S'ha obert un nou cafè barceloní, la decoració del qual ha sigut confiada a l'eminent decorador en Jaume Llongueras. Aquest artista, del qui és digne de lloança la doble atenció que posa als problemes d'ordre pràctic i als estètics, pot afegir-se un triomf més als que ja ha aconseguit al llarg de la nombrosa sèrie d'establiments i interiors casulans que porta fets a Barcelona.

Cal estimar en ell, ultra el seu art exquisit, discret i saborós, el sentit de la col·laboració que permet l'aportació dels artistes a l'obra que ell dirigeix. Així, el Cafè de la Rambla ostenta en els seus murs plafons pintats per en Canals, en Carles i l'Humbert i bellíssims sobreportes de l'escultor Enric Casanovas.

En Llongueras ha entonat la seva obra d'una color de pàtina exquisit, d'un to de bella intimitat encisador. El conjunt respira una suavitat agradosa i flonja, i en els detalls, admira la magnífica correcció amb què han sigut resoltes les múltiples qüestions que la petita arquitectura de l'ornament exigia.

No sabríem tenir reserves de cap mena en elogiar aquesta nova obra de Jaume Llongueras, que posa ben alt el seu nom de decorador, i la GASETA DE LES ARTS, en fer aquest modest comentari, es fa un honor d'estampar el seu nom en aquestes columnes, on es registren la nostra vida artística i els noms dels nostres creadors d'art.

Conferències d'art

Al Círcol Artístic de Sant Lluc ha tingut lloc l'anunciat cicle de conferències de Quaresma. Ha anat a càrrec, la primera, de l'eminent artista en Lluís Masriera, qui parlà del seu teatre d'art, dedicant una sessió del mateix, en el seu taller, als socis de l'entitat; la segona, d'en Joaquim Folch i Torres, qui tractà de la Secció d'Art romànic al Museu de la Ciutadella; la tercera, de l'eminent caricaturista i enginyer en Gaetà Cornet, que va parlar dels procediments de reproducció gràfica i de l'interès que la seva coneixença té per a l'artista, i la quarta, del notable comediògraf i decorador n'Adrià Gual, que tracta del tema de «Les Danses de la mort».

***

A l'Ateneu Enciclopèdic Popular, el senyor Duran i Cañameres hi professa un curset de història de l'Arquitectura Catalana, que ve essent molt concorregut.

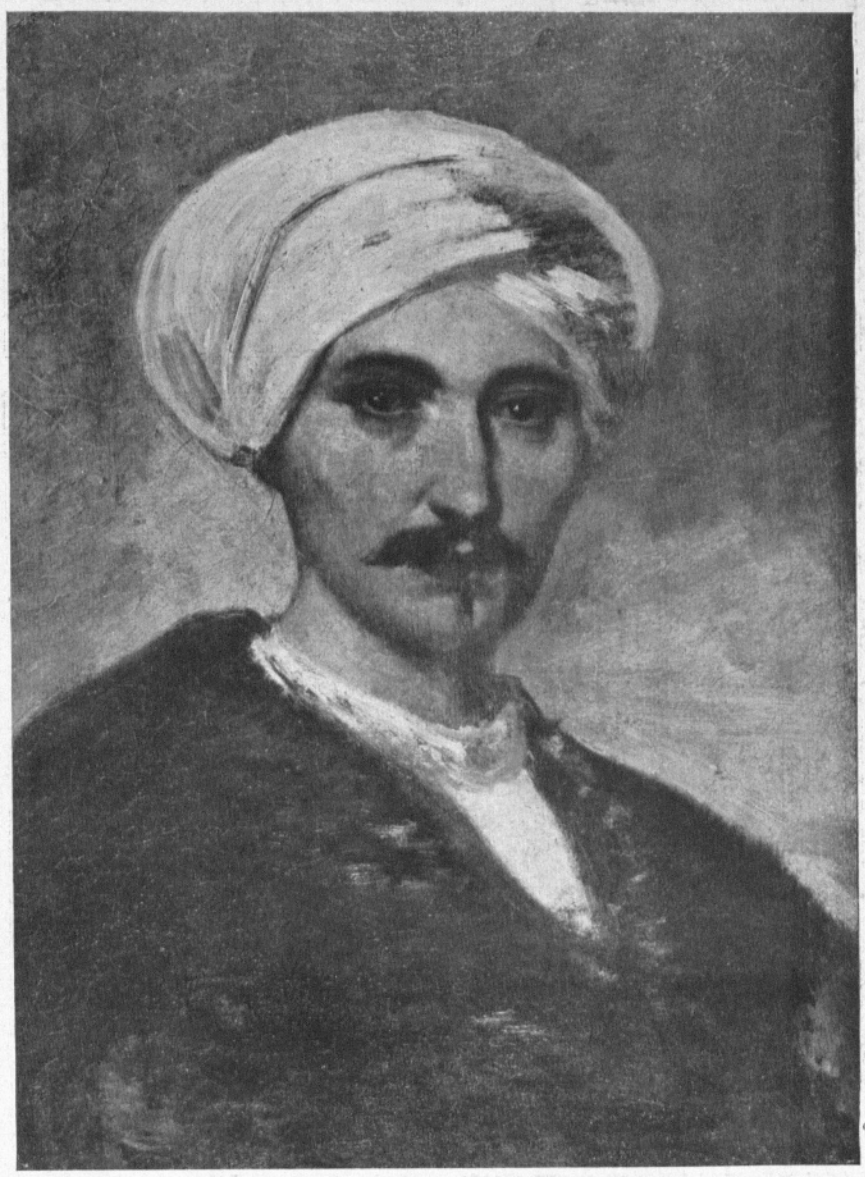

Galeries Malmedé a Barcelona.—Pintura a l'oli del pintor francès A. G. Decamps.

En Puig i Cadafalch, professor a l'Universitat de Harvard (Estats Units d'Amèrica)

Invitat pel claustre de l'Universitat de Harvard, un dels grans centres científics de la moderna Amèrica del Nord, el nostre eminent arqueòleg professarà allí un curs sobre l'Arquitectura Romànica Catalana, durant la primavera de l'any 1926. Altres universitats americanes s'han posat en relació amb l'Universitat d'Harvard i amb el senyor Puig i Cadafalch per organitzar altres conferències aprofitant l'estada a l'Amèrica del prestigiós home d'estudi, el nom del qual ha augmentat els seus prestigis amb motiu del seu curs a la Sorbona, darrerament professat.

Ens felicitem d'aquesta nova i felicitem a l'il·lustre arqueòleg i estimat amic nostre.

GUIA DE LES ARTS I DELS ARTISTES

Pintors

BAIXERAS, Dionís ..... Casp, 46.
BIOSCA, Joaquim ..... Diputació, 310.
CANALS, Ricard ..... Pl. Urquinaona, 9, 3.er
CAPMANY, Ramon ..... Escudellers, 8, taller.
CARLES, D. ..... Casp, 56.
CENAC, Enric ..... Llúria, 53.
COLOM, Joan ..... Clarís, 99.
ESPINAL, M. A. ..... Provença, 362.
FERRATER, Antoni de . Travessera, 120, S. G.
JUNYENT, Olaguer .... Bonavista, 22.
LLIMONA, Joan ..... Llúria, 42, 2.on
MALLOL, Ignasi ..... P. Clarà.—Olot.
MAS i FONDEVILA, A. .. Clarís, 30, 3.er
MASVILA, F. ..... Girona, 67, estudi.
MEIFREN, Eliseu ..... Balmes, 67, 3.er, 2.a
MESTRES, Fèlix ..... Diputació, 289, 1.er
OLIVER, Magí ..... Capellans, 4, 3.er, 1.a
PERADEJORDI, Joan .. Aribau, 57, 3.er, 1.a
RAURICH, Nicolau .... Barcelona, 24 (Sarrià).
RINCON, Vicents ..... Petritxol, 14.
VAYREDA, Francesc.... P. Vayreda, 4.—Olot.

Dibuixants il·lustradors

JUNCEDA, Joan G. ..... Mallorca, 259, 2.on, 1.a
MIRET, Ramón ..... Còrcega, 333, ent.

Dibuixants-pintors

CARDUNETS, Alexandre Diputació, 235, 2.on, 1.a

Escultors

CLARASÓ, Enric ..... Granados, torra Sant Francesc (Sarrià).
LLIMONA, Josep ..... Diagonal, 410.
MARÉS, Frederic ..... Mallorca, 184, interior
NOGUÉS, Anselm ..... Passatge Mercè, 3.
TENAS, Josep ..... Carrer núm. 16, entre Diagonal i Carretera de Sarrià.

Decoradors

D'IVORI ..... Rda. S. Pere, 3, pral., 1.a
LLONGUERAS, Jaume .. Alt St. Pere, 18, 1.er, 2.a
MARCO, Santiago ..... Aragó, 280.
PALAU, Josep ..... Mallorca, 313.
PARCERISAS, Rafel.... Pl. Letamendi, 34.
RIGOL, Ramon ..... Rosselló, 168.

Decoradors en guix

ÁVILA, Jacinto ..... Passeig de St. Joan, 73.

Projectistes de jardins

RIGOL, Artur ..... Pl. Tetuán, 18, tenda.

Acadèmies de dibuix i pintura

BAIXAS ..... Pi, 1, 1.er

Llibreries d'art

EDITORIAL POLÍGLOTA Petritxol, 8.
LLIBRERIA SUBIRANA. Portaferrissa, 14.
MARTÍNEZ PÉREZ, C. .. Dr. Dou, 11, 2.on

Editors de llibres d'art

EDITORIAL MUNTAÑOLA, S. A. ..... Balmes, 163.

Reportatges d'art

SERRA, Francesc ..... Salmeron, 156, 2.on

Efectes de dibuix i pintura

TEXIDOR, Modest ..... Rbla. Catalunya, 89.
TEXIDOR, Vídua E. ... Ronda Sant Pere, 16.

Marxants de quadres

REIG i BERNET, Ll. ... Enric Granados, 21.

Antiquaris

COSTACARVAJAL ..... Call, 28, pral.
ESCLASANS, Maria .... Pietat, 10 (dar.a Cat.)
QUER FARRÉS, Fr.º ... Palla, 27.
VALENCIANO, J. ..... Corríbia, 2.

Catifes (Manufactura)

AYMAT, Tomàs ..... Rius i Taulet, 21 (Sant Cugat del Vallès).
GALÍ, F. (Agent de A. Tronc. París) P. de Gràcia, 59, ent., 2.a

Constructors d'obres

ALBESA, Carles ..... Borrell, 292.
OLIVA MALLOL ..... Rda. S. Pere, 48, 2.on, 2.a

Ebenistes

BADRINAS, A. ..... Neptú, 2 (Gràcia).
BUSQUETS, Joan ..... P. Gràcia, 36.
HOMAR, G. ..... Canuda, 4.
ORRI, Frederic ..... Aribau, 226.

Enquadernadors

MIQUEL-RIUS ..... Mallorca, 207.

Escultors decoradors

CAMPAÑÀ, Joaquim .... Nàpols, 307.

Escultura religiosa

CAMPS ARNAU, J. M.a. .. Montseny, 77 (Gràcia).

Fotografies d'art

MASANA ..... Rda. S. Pere, 3, pral., 1.a

Fusteries artístiques

BASTÚS, QUERALTÓ I C.a Santa Elena, 4 i 6.
CASAS, Vídua de F. ... Diputació, 119-121.
RUIZ, Joan ..... Roger de Flor, 141.
TARRAGÓ, Enric ..... Consell de Cent, 283.

Galeries d'exposicions

AREÑAS ..... Corts, 670.
GALERIES DALMAU ... P. Gràcia, 62.
GALERIES LAIETANES. Corts, 613.
MALMEDÉ, L. ..... P. Gràcia, 68.
PINACOTECA, La ..... Corts, 644.

Joiers

SUNYER, R. ..... Corts, 643.

Làmpares

BIOSCA i BOTEY ..... Rbla. Catalunya, 129.

Marcs i motllures

ESTEVA i C.a, S. en C. . P. Gràcia, 18.

Metalls d'art

BIOSCA i BOTEY ..... Rbla. Catalunya, 129.
CORBERÓ, Pere ..... Aribau, 103.

Paper de fil

GUARRO ..... Via Laietana, 7.

Parquets (fàbriques)

CASAS, Vídua de F. ... Diputació, 119-121.

Pedra artificial

MINGUELL, Joan ..... París, 209.

Pintors decoradors

COROMINAS, Manuel... Astúries, 4 (Gràcia).
TOLOSA, Aureli ..... Pl. Letamendi, 29.
TRUJOLS BLEY, Joan .. Sant Gervasi, 14 (S. G.)

Reproduccions artístiques

BECHINI, Gabriel ..... Roger de Flor, 162.
DEKOR ..... Pl. Antoni López, 15.
PRIU, Tomàs ..... Consell de Cent, 368.
RENART, J. ..... Diputació, 271.

Tapisseries

BLANCO BAÑERES, H... Call, 21.
GALÍ, F. (Agent de A. Tronc. París) P. de Gràcia, 59, ent., 2.a

Tapissers

GILABERT i MAÑÀ ..... Rbla. Catalunya, 68.
LLOSÀ, Perfecte ..... Balmes, 128, tenda.

Tapissos (Manufactura)

AYMAT, Tomàs ..... Rius i Taulet, 21 (Sant Cugat del Vallès).

Vidres d'art

GRANELL i C.a ..... Enric Granados, 46.
RIGALT, BULBENA i C.a Casanova, 32.

RENART

Reproduccions
Enquadraments d'art

Diputació, 271
BARCELONA

GALERIES DALMAU

PASSEIG DE GRÀCIA, 62 - TEL. 1172 G.

BELLES ARTS
EXPOSICIONS

SECCIONS DE: MATERIAL PER ARTISTES
MARCS, MOTLLURES
OBJECTES D'ART
LLIBRERIA
ANTIGUITATS

FUSTERIA
ENRIC TARRAGÓ

Taller de Construccions:
Consell de Cent, 283 Telèf. 4752 A.

Fábrica d'elaborar fusta:
Roger de Flor, 132 Telèf. 327 S. P.

RIGALT, BULBENA i C.ª
VIDRIERIA D'ART I INSTAL·LACIONS

CASANOVA, 32 (entre Corts i Sepúlveda)
TELÈF. 5343-A. BARCELONA

Construccions en pedra natural i artificial

JOAN MINGUELL

Paris, 209
BARCELONA

Vda. de W. Guarro

Fabrica de
Paper de Tina

Fundada
el segle XVIII

PROVEÏDORA DE PAPER SEGELLAT DE LES REPÚBLIQUES ARGENTINA, PERÚ, XILE I URUGUAY. PAPER DE FIL DE TOTES MENES. PAPER CATALÀ. PAPER D'OFICI. PAPER PER A EDICIONS. PAPER TELA. CARTRO LINES. CARTROLINES DE COLORS. CARTROLINES DE FIL PER A CARTES. TARGES, SOBRES. ESTOTXERIA

PAPERS I CARTROLINES ESPECIALS PER A DIBUIX

Via Laietana, 7 · BARCELONA

TEL. 813-S. P. GRANVIA, 643
BARCELONA
CASA FUNDADA L'ANY 1835

TALLER D'EBENISTERIA
de
FREDERIC ORRI

Construcció de mobles
· de totes classes ·

Aribau, 226 Telèfon 2091 G.
BARCELONA

Areñas

FOTOGRAFIA
Procediments pigmentaris
Gomes
Tintes
Carbons
Esmalts

EXPOSICIONS
Venda d'obres
i objectes d'art
Antiguitats
Decoració
Mobles

Corts, 670 *(junt al Ritz)*

CASA MIQUEL RIUS

Enquadernacions d'Art
Enquadernacions de Biblioteca
Enquadernacions Editorials

Tallers: Carrer de Mallorca, n.º 207
BARCELONA

H. Blanco Bañeres
Call, 21 (Pl. S. Jaume).-Telèf. 190 A.

ALFOMBRES
TAPISSERIES
CORTINATGES
LLENCERIA

TAPISSOS PERSES I D'ESMIRNA
NUSATS A MÀ

ANTIGA CASA A. OLIVA
FUNDADA EN 1885

T. Priu Mariné

Taller de daurats · Altars · Imatges
Decoració i reproducció en pasta
d'objectes d'art antic i modern
Casa especial per a la restauració
de retaules antics

Consell de Cent, 368 (entre Bruch i Girona) Barcelona

GALERIES LAIETANES
Corts Catalanes, 613 Tel. A. 4902

EXPOSICIONS D'ART
TAPISSOS
LÀMPARES
DECORACIÓ

CONSTRUCCIÓ DE MOBLES
D'ESTIL

Construcció i Decoració
Fàbrica de parquets
Fusteria mecànica

Bastús, Queraltó i C.ª

Carrer de Santa Elena, 4 i 6
TRANSVERSAL ALS DE RIERETA I CARRETES
Tel. 284 A. BARCELONA

EXPOSICIÓ
Compra i Venda d'Antiguitats

J. Valenciano

Corríbia, 2, pral. (Cant. Pl. Nova)
BARCELONA

PERFUMS
·MYRURGIA·
BARCELONA

Pintura : Paper : Decoració

Manuel Corominas

Astúries, 14 Tel. 394 G.
BARCELONA (G.)

Reproduccions artístiques
en marbre, pedra, etc.
Fundició de bronzes a la cera perduda

Gabriel Bechini
TELÈFON S. P. 120

Roger de Flor, 162, i Consell de Cent, 430
Barcelona

PASSEIG DE GRÀCIA 18
ESTEVA y CIA S.en C.
FÀBRICA DE MOTLLURES I MARCS

L. Malmedé

Antiguitats i objectes d'art
EXPOSICIONS

Passeig de Gràcia, 68
València, 255

Vda. de E. Texidor
ARTICLES PER
Dibuix i Pintura
RONDA DE SAN PERE 16 BARCELONA

ARTS GRÁFIQUES, S. A., SUCCESSORS D'HENRICH I C.ª — BARCELONA